

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Кафедра селекції, насінництва і генетики

**МАТЕРІАЛИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ДОСЯГНЕННЯ СЕЛЕКЦІЇ І
НАСІННИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР”,
ПРИСВЯЧЕНОЇ 75-РІЧЧЮ ЗАСНУВАННЯ КАФЕДРИ
СЕЛЕКЦІЇ, НАСІННИЦТВА І ГЕНЕТИКИ**

15 травня 2023 року

ПОЛТАВА – 2023

Рибальченко А.М., Косенко В.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ГОРОХУ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	142
Філоненко С.В., Попов О.О., Кучер А.О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗЕРНОВОГО ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КУКУРУДЗИ ЗА ПОЗАКОРЕНЕВОГО ВНЕСЕННЯ МІКРОДОБРІВ	145
Потапов А.В., Грабовский М.Б., Качан Л.М. ВПЛИВ ЗАСТОСУВАННЯ ФУНГЦИДІВ ТА МІКРОДОБРІВ НА ФОРМУВАННЯ МАСИ РОСЛИН БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ В ПОЧАТКОВИЙ ПЕРІОД ВЕГЕТАЦІЇ	148
Філоненко С.В., Райда В.В., Ніколюк С.Г. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ КОРЕНЕВИХ ПІДЖИВЛЕНЬ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ У СУЧАСНИХ АГРОТЕХНОЛОГІЯХ	151
Шапран В.С. ПРОДУКТИВНІСТЬ ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ В УМОВАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	154
Січкач В.І., Соломонов Р.В., Орехівський В.Д., Кривенко А.І. РЕАКЦІЯ СОРТІВ ЗИМУЮЧОГО ГОРОХУ НА РІЗНІ СТРОКИ ПОСІВУ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	156
Тетерещенко Н.М. ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ СОЇ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ ПІД ВПЛИВОМ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИХ ТА АБІОТИЧНИХ ЧИННИКІВ ЗА УМОВ НЕСТІЙКОГО ЗВОЛОЖЕННЯ	158
Шакалій С.М., Храпач А.О. АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ І ПРОБЛЕМАТИКА У ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	161
Циліорик О.І., Іванов Р.Д. ЕФЕКТИВНІСТЬ СТИМУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН В ПОСІВАХ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ	164
Шакалій С.М., Карнаух В.С. ВИКОРИСТАННЯ ПРЕПАРАТІВ АНТИБУР'ЯН ТА ТІВІТУС НА КАРТОПЛІ	166
Сінельник К.С., Бараболя О.В. ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОЩУВАННЯ КАПУСТИ БІЛОГОЛОВОЇ	168
Циліорик О.І., Тищенко В.О. УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ ЗАЛЕЖНО ВІД ГУСТОТИ СТОЯННЯ РОСЛИН ТА РІВНЯ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ	171
Баган А.В., Вережак Д.В. ПРОГРЕСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ	173

7. Камінський В.Ф. Комплексний вплив факторів інтенсифікації на формування урожаю сої у Північному Лісостепу. *Вісник аграрної науки*, 2006, № 9. С. 36–42.

8. Як змінилися посіви на українських полях за 10 років? [Електронний ресурс] <http://agroportal.ua/ua/publishing/infografika/kak-izmenilis-rosevy-na-ukrainskikh-polyakh-za-10-let/>.

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ І ПРОБЛЕМАТИКА У ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА

**Шакалій С.М., доцент кафедри рослинництва, к. с.-г. н., доцент
Храпач А.О., здобувач СВО бакалавр**

Полтавський державний аграрний університет

Агропромисловий комплекс України – важливий сектор національної економіки. Він є одним із основних бюджетоутворюючих та експортоорієнтованих секторів національної економіки. Посткризове відновлення економіки України вимагає розвитку аграрного виробництва на інтенсивній основі, що дасть змогу забезпечити продовольчу безпеку країни, а також реалізувати конкурентні переваги країни на світових ринках продовольства [3].

Особливе місце у структурі агропромислового комплексу посідає рослинництво. Його функціональна діяльність спрямована на забезпечення населення хлібом і хлібопродуктами, промисловості – сировиною, тваринництво – концентрованими кормами, зовнішньої торгівлі – високоліквідним товаром, тобто зерном і іншими продуктами виробництва галузі рослинництва.

Актуальність проблеми ефективності сільськогосподарського виробництва (зокрема, галузі рослинництва) в сучасних умовах виходить на перше місце серед кола інших важливих проблем. Вирішення та реалізація проблеми це – формування реального добробуту населення країни, підвищення її продовольчої безпеки.

Відповідно до цього створюються певні типи господарств, які відрізняються один від одного технологією та організацією виробництва, характером виробленої продукції. У кожному з них створюється науково-виробнича система з деталізацією виробництва певних видів продукції галузей, що визначають його спеціалізацію [1].

Ефективність сільськогосподарського підприємства залежить від великої кількості факторів, які умовно можна поділити на внутрішні (земля та її якість, трудові ресурси, засоби виробництва, матеріальна забезпеченість, спланованість

та налагодженість системи економічної безпеки господарства) та зовнішні – селекційно-генетичний та агробіокліматичний потенціал регіону, законодавча база, державна підтримка фермерських господарств, кредитна система, умови реалізації продукції та матеріально-технічне забезпечення, діяльність інших господарств-конкурентів.

Основними шляхами збільшення виробництва високоякісної продукції рослинництва є:

1. Науково обгрунтована система ведення господарства до природно-кліматичних та економічних умов.

2. Створення міцної матеріально технічної бази відповідно до обсягу і структури виробництва продукції.

3. Розроблення раціональної системи хімізації у рільництві. Науково обгрунтована система внесення добрив.

4. Меліорація земель. Проведення на науковій основі зрошення чи осушення лісонасаджень нерідко підвищує продуктивність полів у 2-2,5 рази.

5. Селекція і насінництво, виведення нових і поліпшення районованих сортів культур.

6. Впровадження науково обгрунтованих систем землеробства. При правильному їх використанні досягають добрих результатів у відновленні і підвищенні родючості ґрунтів.

7. Усунення або максимальне зменшення витрат при збиранні врожаю, транспортуванні, зберіганні, переробці та реалізації продукції.

8. Створення інформаційно-обчислювальної системи планування, обліку, звітності та оперативного управління сільськогосподарським виробництвом.

Рослинництво, особливо виробництво зернових та рослинної олії – є основою сільського господарства України. Наша країна завжди була лідером в експорті соняшникової олії, зерна, кукурудзи і ячменю.

Серед регіонів України лідерами-виробниками продукції рослинництва є: Вінницька, Київська, Хмельницька, Черкаська, Полтавська області та південні регіони.

Кожна культура потребує індивідуальної агротехнології вирощування. Є культури вимогливі до родючості ґрунту, до вологості і температурного режиму. Всі ці особливості повинні бути враховані при вирощуванні тієї чи іншої культури [1].

Наприклад, гречка – одна з найбільш поширених видів круп'яних культур в Україні, та інших країнах світу. Ця рослина має невисоку врожайність, але є відмінною за якістю свого зерна і кількістю корисних речовин.

На сьогодні гречка входить до нішових сільськогосподарських культур через залежність від погодно-кліматичних умов навколишнього середовища, що нівелюють її високопродуктивний потенціал / урожайність та якість продукції.

Гречка вибаглива до температури та освітлення. Під час цвітіння важлива стабільна температура. Своєчасна боротьба з бур'янами, розпушування ґрунту.

Отже, можна зробити висновок, що гречка – культура дуже чутлива до погодних умов. Але за допомогою сучасних технологій і комплексного підходу до вирощування цієї культури можна забезпечити стабільний врожай [2].

Аналізуючи тенденції розвитку сільського господарства можна визначити проблеми даної галузі: збільшення посівних площ під вирощування культур, що виснажують ґрунти, відсутність інноваційних підходів до обробки ґрунту, зосередження виробництва плодоовочевої продукції в господарствах, що не має відповідних сховищ для зберігання, скорочення обсягів виробництва продукції тваринництва, зношена технологічна база і високі ціни на пальне та посівний матеріал [3].

На жаль сьогодні ми стикнулися ще з однією бідой – це війна. Попри масштабні руйнування сільськогосподарської інфраструктури, мінування полів, зниження обсягів виробництва і великих втрат, експерти стверджують, що цій ключовій галузі навряд чи загрожує втрата статусу житниці Європи і світу.

Український агробізнес працює в надскладних умовах і демонструє гнучкість і ефективність. Були внесені певні зміни у структуру посівних площ. Суттєво збільшився обсяг продовольчих зернових і круп'яних культур, зокрема гречки, ячменю та гороху.

Головна мета кожного – засіяти та забезпечити свій народ і ЗСУ хлібом. Наші аграрії вже другий рік поспіль розпочали посівну кампанію в військовий час. Ми впевнені, що вони гідно витримають ці випробування і забезпечать продовольчу безпеку країни [4].

Список літературних джерел

1. Мацалап С.В. Напрямки підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва в сучасних умовах господарювання. Бережани, 2020.
2. Шакалій С.М. Виробництво органічної продукції – агроекологічний потенціал України. *Матеріали міжнародної конференції, присвяченої 80- річчю І. В. Сирохмана «Якість і безпечність харчової продукції і сировини – проблеми сьогодення»*. м. Львів, 25.09.2020. С. 201–203.
3. <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichnyi-hektar/item/22744-ynok-hrechky-prohnozy-otsinky-ta-trendy.html>
4. Громов О. «Сільське господарство під час війни: зміна пріоритетів». *Газета Урядовий Кур'єр*. 13.09.2022 р.